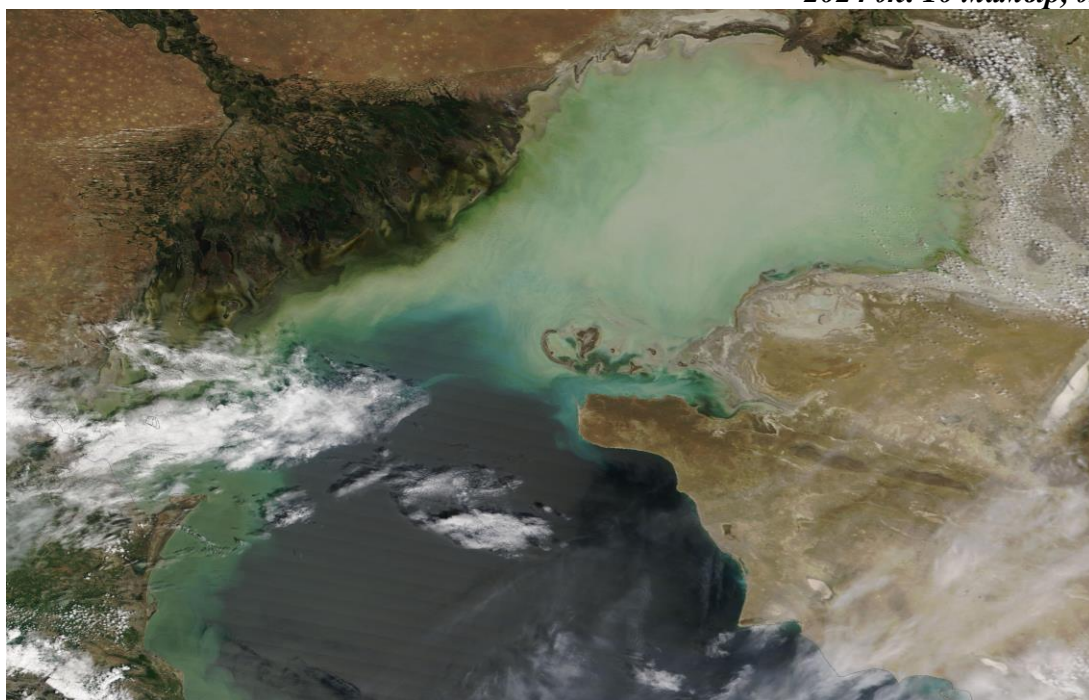

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №19 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 10 мамыр, жұма

1-сурет. 2024 ж. 9 мамыр ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті

**2024 Ж. 9 – 14 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

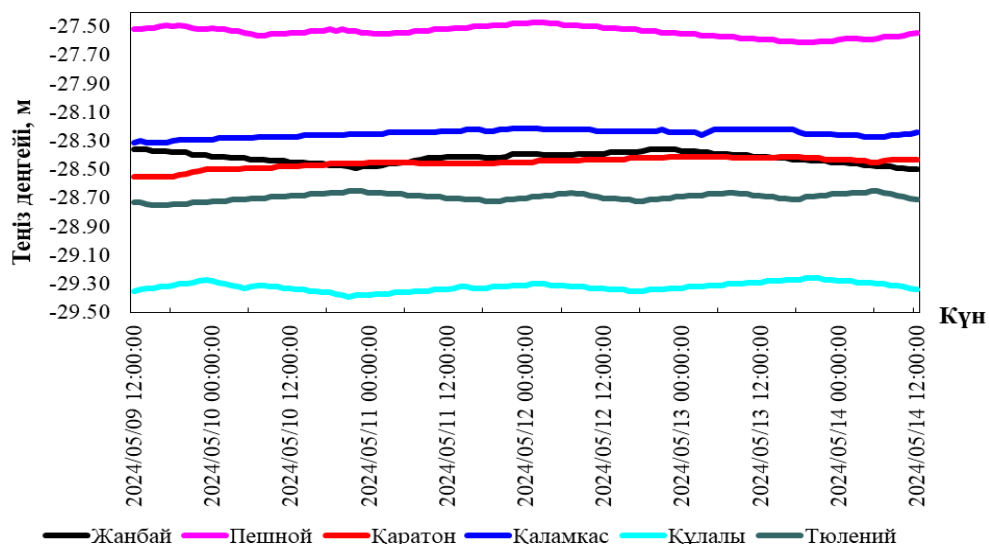
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,44 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 27,47 м-ден минус 29,39 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 9 – 14 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

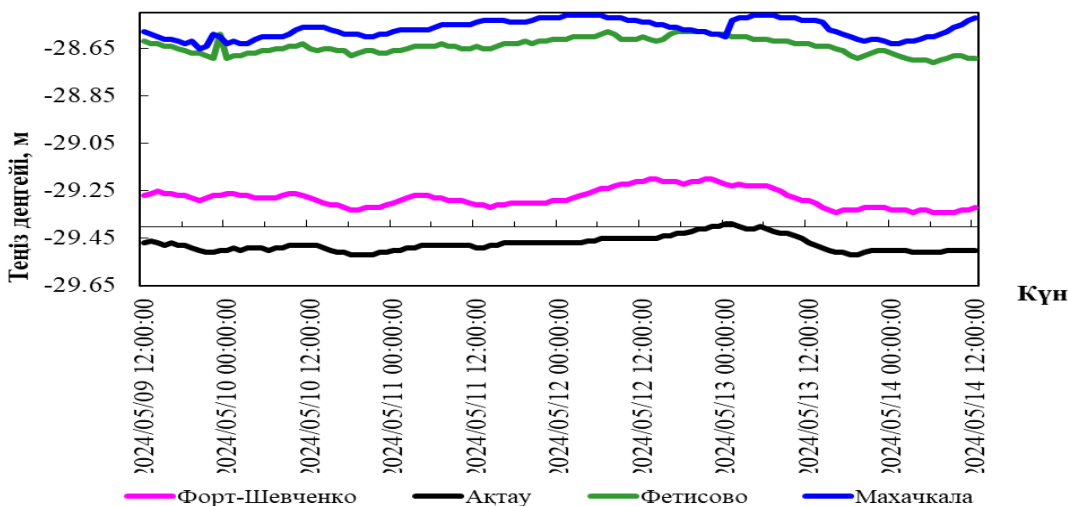
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,99 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,51 м-ден минус 29,52 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-36 (-28,36)	2024/05/09 12:00:00	-50 (-28,50)	2024/05/14 11:00:00	-42 (-28,42)
Пешной	53 (-27,47)	2024/05/12 01:00:00	39 (-27,61)	2024/05/13 18:00:00	46 (-27,54)
Қаратон	-41 (-28,41)	2024/05/12 22:00:00	-55 (-28,55)	2024/05/09 12:00:00	-45 (-28,45)
Қаламқас	-21 (-28,21)	2024/05/11 22:00:00	-31 (-28,31)	2024/05/09 12:00:00	-25 (-28,25)
Құлалы	-126 (-29,25)	2024/05/13 19:00:00	-139 (-29,39)	2024/05/10 21:00:00	-132 (-29,32)
Тюлений	-65 (-28,65)	2024/05/10 21:00:00	-75 (-28,75)	2024/05/09 15:00:00	-69 (-28,69)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-120 (-29,20)	2024/05/12 13:00:00	-134 (-29,34)	2024/05/13 16:00:00	-128 (-29,28)
Ақтау	-139 (-29,39)	2024/05/13 00:00:00	-152 (-29,52)	2024/05/10 18:00:00	-147 (-29,47)
Фетисово	-58 (-28,58)	2024/05/12 07:00:00	-71 (-28,71)	2024/05/14 06:00:00	-64 (-28,64)
Махачкала	-51 (-28,51)	2024/05/12 01:00:00	-65 (-28,65)	2024/05/09 20:00:00	-57 (-28,57)

ГОУ* - гринвич орташа уақыты

2024 ж. 2 – 8 МАМЫР ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,61 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 27,50 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,44 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,04 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,59 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,50 м-ге сәйкес келді.

**СОЛТУСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының МИКЕ 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т. Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.